

“ సుందరకాండ పఠనం ”

!! అథ శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ద్వితీయస్కంధః!!

01. స సాగరమనాధ్యప్యమతిక్రమ్య మహాబలః !
త్రికూట శిఖరే లంకాం స్థితాం స్వస్థో దదర్శ హా !! 2.1 !!
02. తతః పాదపముక్తేన పుష్పవర్షేణ వీర్యవాన్ !
అభివృష్టః స్థితస్తత్ర బభౌ పుష్పమయో యథా !! 2.2 !!
03. యోజనానాం శతం శ్రీమాంస్తీర్థ్యాప్యత్తమవిక్రమః !
అనిశ్వసన్ కపిస్తత్ర న గ్లానిమధిగచ్ఛతి !! 2.3 !!
04. శతాన్యహం యోజనానాం క్రమేయం సుబహూన్యపి !
కిం పునః సాగరస్యాంతం సంఖ్యాతం శతయోజనమ్ !! 2.4 !!
05. స తు వీర్యవతాం శ్రేష్ఠః ప్లవతామపి చోత్తమః !
జగామ వేగవాన్ లంకాం లంఘయిత్వా మహోదధిమ్ !! 2.5 !!
06. శాద్వలాని చ నీలాని గంధవన్తి వనాని చ !
గండవన్తి చ మధ్యేన జగామ నగవన్తి చ !! 2.6 !!
07. శైలాంశ్చ తరుసంచన్నాన్వనరాజీశ్చ పుష్పితాః !
అభిచక్రామ తేజస్వీ హనూమాన్ ప్లవగర్షభః !! 2.7 !!
08. స తస్మిన్నచలే తిష్ఠన్వనాన్యపవనాని చ !
స నగాగ్రే చ తాం లంకాం దదర్శ పవనాత్మజః !! 2.8 !!

09. సరలాన్ కర్ణికారాంశ్చ ఖర్జూరాంశ్చ సుపుష్పితాన్ !
ప్రియాలాన్ ముచుళిందాంశ్చ కుటజాన్ కేతకానపి !! 2.9 !!
10. ప్రియంగూన్ గన్ధపూర్ణాంశ్చ నీపాన్ సప్తచ్ఛదాంస్తథా !
అసనాన్ కోవిదారాంశ్చ కరవీరాంశ్చ పుష్పితాన్ !! 2.10 !!
11. పుష్పభారనిబద్ధాంశ్చ తథా ముకులితానపి !
పాదపాన్ విహగాకీర్ణాన్ పవనాధూతమస్తకాన్ !! 2.11 !!
12. హంసకారణ్ణవాకీర్ణాః వాపీః పద్మోత్పలాయుతాః !
ఆక్రీడాన్ వివిధాన్ రమ్యాన్వివిధాంశ్చ జలాశయాన్ !!2.12 !!
13. సంతతాన్ వివిధైర్వృక్షైః సర్వర్తుఫలపుష్పితైః !
ఉద్యానాని చ రమ్యాణి దదర్శ కపికుజ్జరః !! 2.13 !!
14. సమాసాద్య చ అక్షీవాన్ అంకాం రావణపాలితామ్ !
పరిఖాభిః సపద్మాభిః సోత్పలాభిరలంకృతామ్ !! 2.14 !!
15. సీతాపహరణార్థేన రావణేన సురక్షితామ్ !
సమంతాద్విచరద్భిశ్చ రాక్షసైరుగ్రధన్విభిః !! 2.15 !!
16. కాంచనేనావృతాం రమ్యాం ప్రాకారేణ మహాపురీమ్ !
గృహైశ్చ గ్రహసంకాశైః శారదామ్బుదసన్నిభైః !! 2.16 !!
17. పాణ్డరాభిః ప్రతోలీభిరుచ్ఛాభిరభిసంవృతామ్ !
అట్టాలకశతాకీర్ణాం పతాకాధ్వజమాలినీమ్ !! 2.17 !!
18. తోరణైః కాంచనైర్దివ్యైః అతాపంక్తివిచిత్రితైః !
దదర్శ హనుమాన్ అంకాం దివి దేవపురీమివ !! 2.18 !!

19. గిరిమూర్ధ్ని స్థితాం అంకాం పాణ్డురైర్భవనైః శుభైః !
దదర్శ స కపిశ్రేష్ఠః పురమాకాశగం యథా !! 2.19 !!
20. పాలితాం రాక్షసేన్ద్రేణ నిర్మితాం విశ్వకర్మణా !
ప్లవమానామివాకాశే దదర్శ హనుమాన్ పురీమ్ !! 2.20 !!
21. వప్రప్రాకారజఘనాం విపులామ్బునవామ్బురామ్ !
శతఫ్ణీశూలకేశాన్తామట్టాలకవతంసకామ్ !
మనసేవ కృతాం అంకాం నిర్మితాం విశ్వకర్మణా !! 2.21!!
22. ద్వారముత్తరమాసాద్య చింతయామాస వానరః !! 2.22 !!
23. కైలాసశిఖరప్రఖ్యామాలిఖన్తీమివామ్బురమ్ !
డీయమానామివాకాశముచ్ఛితైర్భవనోత్తమైః !! 2.23 !!
24. సంపూర్ణాం రాక్షసైర్ఘోర్ఘైర్ఘోర్ఘైర్భగవతీమివ !
అచిన్త్యాం సుకృతాం స్పష్టాం కుబేరాధ్యుషితాం పురా !! 2.24 !!
25. దంష్ట్రీభిర్బహుభిః శూరైః శూలపట్టిసపాణిభిః !
రక్షితాం రాక్షసైర్ఘోర్ఘైర్ఘోర్ఘైర్ఘోర్ఘైర్భవనాశీవిషైరివ !! 2.25 !!
26. తస్యాశ్చ మహతీం గుప్తిం సాగరం చ నిరీక్ష్య సః !
రావణం చ రిపుం ఘోరం చింతయామాస వానరః !! 2.26 !!
27. ఆగత్యాపీహ హరయో భవిష్యన్తి నిరర్థకాః !
న హి యుద్ధేన వై అంకా శక్యా జేతుం సురైరపి !! 2.27 !!
28. ఇమాం తు విషమాం దుర్గాం అంకాం రావణపాలితామ్ !
ప్రాప్యాపి స మహాబాహుః కిం కరిష్యతి రాఘవః !! 2.28 !!

29. అవకాశో న సాన్త్యస్య రాక్షసేష్యభిగమ్యతే !
న దానస్య న భేదస్య వైవ యుద్ధస్య దృశ్యతే !! 2.29 !!
30. చతుర్థామేవ హి గతిర్వానరాణాం మహాత్మనామ్ !
వాలిపుత్రస్య నీలస్య మమ రాజ్ఞశ్చ ధీమతః !! 2.30 !!
31. యావజ్ఞానామి వైదేహీం యది జీవతి వా న వా !
తత్రైవ చిన్తయిష్యామి దృష్ట్వా తాం జనకాత్మజామ్ !! 2.31 !!
32. తతః స చిన్తయామాస ముహూర్తం కపికుంజరః !
గిరిశృంగే స్థితస్తస్మిన్ రామస్యాభ్యుదయే రతః !! 2.32 !!
33. అనేన రూపేణ మయా న శక్యా రక్షసాం పురీ !
ప్రవేష్టుం రాక్షసైర్గుప్తా క్రూరైర్బలసమన్వితైః !! 2.33 !!
34. ఉగ్రౌజసో మహావీర్యా బలవన్తశ్చ రాక్షసాః !
వంచనీయా మయా సర్వే జానకీం పరిమార్గతా !! 2.34 !!
35. లక్ష్మ్యాలక్ష్మ్యేణ రూపేణ రాత్రౌ లక్ష్మ్యాపురీ మయా !
ప్రవేష్టుం ప్రాప్తకాలం మే కృత్యం సాధయితుం మహత్ !! 2.35 !!
36. తాం పురీం తాదృశీం దృష్ట్వా దురాధర్షాం సురాసురైః !
హనూమాంశ్చింతయామాస వినిశ్చిత్వ ముహుర్ముహుః !! 2.36 !!
37. కేనోపాయేన పశ్యేయం మైథిలీం జనకాత్మజామ్ !
అదృష్టో రాక్షసేంద్రేణ రావణేన దురాత్మనా !! 2.37 !!
38. న వినశ్యేత్కథం కార్యం రామస్య విదితాత్మనః !
ఏకామేకశ్చ పశ్యేయం రహితే జనకాత్మజామ్ !! 2.38 !!

39. భూతాశ్చార్థా విపద్యన్తే దేశకాలవిరోధితాః !
విక్లబం దూతమాసాద్య తమః సూర్యోదయే యథా !! 2.39 !!
40. అర్థానర్థాన్తరే బుద్ధిర్నిశ్చితాపి న శోభతే !
ఘాతయన్తి హి కార్యాణి దూతాః పణ్డితమానినః !! 2.40 !!
41. న వినశ్యేత్కథం కార్యం వైక్లవ్యం న కథం భవేత్ !
లంఘనం చ సముద్రస్య కథం ను న వృథా భవేత్ !! 2.41 !!
42. మయి దృష్టే తు రక్షోభీ రామస్య విదితాత్మనః !
భవేద్వ్యర్థమిదం కార్యం రావణానర్థమిచ్ఛతః !! 2.42 !!
43. న హి శక్యం క్వచిత్ స్థాతుమవిజ్ఞాతేన రాక్షసైః !
అపి రాక్షసరూపేణ కిముతాన్యేన కేనచిత్ !! 2.43 !!
44. వాయురప్యత్ర నాజ్ఞాతశ్చరేదితి మతిర్మమ !
న హ్యస్త్యవిదితం కించిద్రాక్షసానాం బలీయసామ్ 2.44 !!
45. ఇహాహం యది తిష్ఠామి స్వేన రూపేణ సంవృతః !
వినాశముపయాస్యామి భర్తురర్థశ్చ హీయతే !! 2.45 !!
46. తదహం స్వేన రూపేణ రజన్యాం హ్రాస్వతాం గతః !
లంకామధిపతిస్యామి రాఘవస్యార్థసిద్ధయే !! 2.46 !!
47. రావణస్య పురీం రాత్రౌ ప్రవిశ్య సుదురాసదామ్ !
విచిన్వన్ భవనం సర్వం ద్రక్ష్యామి జనకాత్మజామ్ !! 2.47 !!
48. ఇతి సంచిన్త్య హనుమాన్ సూర్యస్యాస్తమయం కపిః !
ఆచకాంక్షే తదా వీరో వైదేహ్య దర్శనోత్సుకః !! 2.48 !!

49. సూర్యే చాస్తం గతే రాత్రౌ దేహం సంక్షిప్య మారుతిః !
వృషదంశకమాత్రః సన్ బభూవాద్భుతదర్శనః !! 2.49 !!
50. ప్రదోషకాలే హనుమాంస్తూర్ణముత్స్యత్య వీర్యవాన్ !
ప్రవివేశ పురీం రమ్యాం సువిభక్తమహాపథామ్ !! 2.50 !!
51. ప్రాసాదమాలావితతాం స్తంభైః కాంచనరాజతైః !
శాతకుంభమయైర్జాలైర్లగ్నర్వనగరోపమామ్ !! 2.51 !!
52. సప్తభూమాష్టభూమైశ్చ స దదర్శ మహాపురీమ్ !
తలైః స్ఫటికసంకీర్ణైః కార్తస్వరవిభూషితైః !! 2.52 !!
53. వైడూర్యమణిచిత్రైశ్చ ముక్తాజాలవిభూషితైః !
తలైః శుశుభిరే తాని భవనాన్యత్ర రక్షసామ్ !! 2.53 !!
54. కాంచనాని విచిత్రాణి తోరణాని చ రక్షసామ్ !
లంకాముద్ద్యోతయామాసుః సర్వతః సమలంకృతామ్ !!2.54!!
55. అచిన్త్యామద్భుతాకారాం దృష్ట్వా లంకాం మహాకపిః !
ఆసీద్విషణ్ణో హృష్టశ్చ వైదేహ్యో దర్శనోత్సుకః !! 2.55 !!
56. స పాణ్డురోద్విద్ధవిమానమాలినీం
మహార్హజామ్బూనదజాలతోరణామ్ !
యశస్వినీం రావణబాహుపాలితాం
క్షపాచరైర్బీమబలైః సమావృతామ్ !!2.56!!
57. చన్ద్రోపి సాచివ్యమివాస్య కుర్వన్
తారాగణైర్మధ్యగతో విరాజన్ !

జ్యోత్స్నావితానేన వితత్య లోకమ్
ఉత్తిష్ఠతే నైకసహస్రరశ్మిః !! 2.57 !!

58. శంఖప్రభం క్షీరమృణాలవరఃమ్
ఉద్గచ్ఛమానం వ్యవభాసమానమ్ !
దదర్శ చన్ద్రం స హరిప్రవీరః
పోష్టాయమానం సరసేవ హంసం !! 2.58!!
- !! ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ద్వితీయః సర్గః !!
!! అథ శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే తృతీయసర్గః !!
59. స లంబశిఖరే లంబే లంబతోయదసన్నిభే !
సత్త్వమాస్థాయ మేధావీ హనూమాన్ మారుతాత్మజః !! 3.1!!
60. నిశి లంకాం మహాసత్వో వివేశ కపికుంజరః !
రమ్యకాననతోయాధ్యాం పురీం రావణపాలితామ్ !! 3.2 !!
61. శారదాంబుధరప్రఖ్యైః భవనైరుపశోభితామ్ !
సాగరోపమనిర్హోషాం సాగరాలిలసేవితాం !! 3.3 !!
62. సుపుష్టబలసంఘుష్టాం యథైవ విటపావతీమ్ !
చారుతోరణనిరూపాం పాణ్డురద్వారతోరణాం !! 3.4 !!
63. భుజగాచరితాం గుప్తాం శుభాం భోగవతీమివ !
తాం సవిద్యుద్ధనాకీర్ణాం జ్యోతిర్మార్గనిషేవితామ్ !! 3.5 !!
64. మందమారుతసంచారాం యథేంద్రస్యామరావతీమ్ !
శాతకుంభేన మహతా ప్రాకారేణాభిసంవృతామ్ !! 3.6 !!

65. కింకిణీజాలఘోషాభిః పతాకాభిరలంకృతామ్ !
ఆసాద్య సహసా హృష్టః ప్రాకారమభిపేదివాన్ !! 3.7 !!
66. విస్మయావిప్లవృద్ధయః పురీమాలోక్య సర్వతః !
జాంబూనదమయైర్ద్వారైర్వైడూర్యకృతవేదికైః !! 3.8 !!
67. వజ్రస్ఫటికముక్తాభిర్మణికుట్టిమభూషితైః !
తప్తహోటకనిర్యూహై రాజతామలపాణ్డూరైః !! 3.9 !!
68. వైడూర్యకృతసోపానైః స్ఫాటికాస్తరపాంసుభిః !
చారు సంజవనోపేతైః ఖమివోత్పతితైశ్చుభైః !! 3.10 !!
69. క్రౌంచబర్హణసంఘుష్టైః రాజహంసనిషేవితైః !
తూర్యాభరణ నిరోఘ్ణైః సర్వతః ప్రతినాదితామ్ !! 3.11 !!
70. వస్వోకసారాప్రతిమాం తాం వీక్ష్య నగరీం తతః !
ఖమివోత్పతితుం కామాం జహర్ష హనుమాన్ కపిః !! 3.12!!
71. తాం సమీక్ష్య పురీం రమ్యాం రాక్షసాధిపతేశ్శుభాం !
అనుత్తమాన్పుద్గియుతాం చిన్తయామాస వీర్యవాన్ !! 3.13 !!
72. నేయమన్యేన నగరీ శక్యా ధర్షయితుం బలాత్ !
రక్షితా రావణబలైరుద్యతాయుధధారిభిః !! 3.14 !!
73. కుముదాంగదయోర్వాపి సుషేణస్య మహాకపిః !
ప్రసిద్ధేయం భవేద్భూమిర్లైన్లద్వివిదయోరపి !! 3.15 !!
74. వివస్వతస్తనూజస్య హరేశ్చ కుశపర్వణః !
ఋక్షస్య కేతుమాలస్య మమచైవ గతిర్భవేత్ !! 3.16 !!

75. సమీక్ష్య తు మహాబాహూ రాఘవస్య పరాక్రమమ్ !
లక్ష్మణస్య చ విక్రాన్తమభవత్ ప్రీతిమాన్ కపిః !! 3.17 !!
76. తాం రత్నవసనోపేతాం కోష్ఠాగారావతంసకామ్ !
యంత్రాగారస్తనీమృద్ధాం ప్రమదామివ భూషితామ్ !! 3.18 !!
77. తాం నష్టతిమిరాం దీప్తైర్భాస్వరైశ్చ మహాగృహైః !
నగరీం రాక్షసేంద్రస్య దదర్శ స మహాకపిః !! 3.19 !!
78. అథ సా హరిశార్దూలం ప్రవిశంతం మహాబలమ్ !
నగరీ స్వేన రూపేణ దదర్శ పవనాత్మజమ్ !! 3.20 !!
79. సా తం హరివరం దృష్ట్వా లంకా రావణపాలితా !
స్వయమేవోత్థితా తత్ర వికృతానన దర్శనా !! 3.21 !!
80. పురస్తాత్కపివర్యస్య వాయుసూనోరతిష్ఠత !
ముంచమానా మహానాదమబ్రవీత్పవనాత్మజమ్ !! 3.22 !!
81. కస్త్యం కేన చ కార్యేణ ఇహ ప్రాప్తో వనాలయ !
కథయస్వేహ యత్తత్వం యావత్ప్రాణా ధరంతితే !! 3.23 !!
82. న శక్యం ఖల్వియం లంకా ప్రవేష్టుం వానర త్వయా !
రక్షితా రావణబలైరభిగుప్తా సమంతతః !! 3.24 !!
83. అథ తామబ్రవీద్వీరో హనూమానగ్రతస్థితాం !
కథయిష్యామి తే తత్వం యన్మాంత్వం పరిష్పచ్చసి !! 3.25 !!
84. కాత్వం విరూపనయనా పురద్వారేవ తిష్ఠసి !
కిమర్థం చాపి మాం రుద్ధ్వా నిర్భర్షయసి దారుణా !! 3.26 !!

85. హనూమద్వచనం శ్రుత్వా లంకా సా కామరూపిణీ !
ఉవాచ వచనం క్రుద్ధా పరుషం పవనాత్మజమ్ !! 3.27 !!
86. అహం రాక్షసరాజస్య రావణస్య మహాత్మనః !
అజ్ఞాప్రతీక్షా దుర్ధర్షా రక్షామి నగరీమిమామ్ !! 3.28 !!
87. న శక్యా మామవజ్ఞాయ ప్రవేష్టుం నగరీ త్వయా !
అద్య ప్రాణైః పరిత్యక్తః స్వస్యసే నిహతో మయా !! 3.29 !!
88. అహం హి నగరీ లంకా స్వయమేవ ప్లవంగమ !
సర్వతః పరిరక్షామి హ్యేతత్తే కథితం మయా !! 3.30 !!
89. లంకాయా వచనం శ్రుత్వా హనూమాన్ మారుతాత్మజః !
యత్నవాన్ స హరిశ్రేష్ఠః స్థితశ్చైల ఇవాపరః !! 3.31 !!
90. స తాం స్తీరూపవికృతాం దృష్ట్వా వానరపుంగవః !
అబభాషేఽథ మేధావీ సత్వవాన్ ప్లవగర్షభః !! 3.32 !!
91. ద్రక్ష్యామి నగరీం లంకాం సాట్టప్రాకారతోరణామ్ !
ఇత్యర్థమిహ సంప్రాప్తః పరం కౌతూహలం హి మే !! 3.33 !!
92. వనాన్యపవనానీహ లంకాయాః కాననాని చ !
సర్వతో గృహముఖ్యాని ద్రష్టుమాగమనం హి మే !! 3.34 !!
93. తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా లంకా సా కామరూపిణీ !
భూయ ఏవ పునర్వాక్యం బభాషే పరుషాక్షరమ్ !! 3.35 !!
94. మామనిర్జిత్య దుర్బుద్ధే రాక్షసేశ్వరపాలితా !
న శక్యమద్య తే ద్రష్టుం పురీయం వానరాధమ !! 3.36 !!

95. తతః స కపిశార్దూలస్తామువాచ నిశాచరీమ్ !
దృష్ట్వా పురీమిమాం భద్రే పునర్యాస్యే యథాగతమ్ !! 3.37 !!
96. తతః కృత్వా మహానాదం సా వై లంకా భయావహామ్ !
తలేన వానరశ్రేష్ఠం తాడయామాస వేగితా !! 3.38 !!
97. తతః స కపిశార్దూలో లంకయా తాడితో భృశమ్ !
ననాద సుమహానాదం వీర్యవాన్ పవనాత్మజః !! 3.39 !!
98. తతస్సంవర్తయామాస వామహస్తస్య సోఽంగుళీః !
ముష్టినాభిజఘనైనాం హనూమాన్ క్రోధమూర్ఛితః !! 3.40 !!
99. స్త్రీచేతి మన్యమానేన నాతిక్రోధస్వయం కృతః !! 3.41 !!
100. సా తు తేన ప్రహారేణ విహ్వలాంగీ నిశాచరీ !
పపాత సహసా భూమౌ వికృతాననదర్శనా !! 3.42 !!
101. తతస్తు హనుమాన్ ప్రాజ్ఞస్తాం దృష్ట్వా వినిపాతితామ్ !
కృపాం చకార తేజస్వీ మన్యమానః స్త్రియం తు తామ్ !! 3.43 !!
102. తతో వై భృశసంవిగ్నా లంకా సా గద్గదాక్షరమ్ !
ఉవాచాగర్వితం వాక్యం హనూమంతం ప్లవంగమం !! 3.44 !!
103. ప్రసీద సుమహాబాహో త్రాయస్వ హరిసత్తమ !
సమయే సౌమ్య తిష్ఠంతి సత్త్వవంతో మహాబలాః !! 3.45 !!
104. అహం తు నగరీ లంకా స్వయమేవ ప్లవంగమ !
నిర్జితాహం త్వయా వీర విక్రమేణ మహాబల !! 3.46 !!
105. ఇదం తు తథ్యం శృణు వై బ్రువంత్యా మే హరీశ్వర !
స్వయంభువా పురా దత్తం వరదానం యథా మమ !! 3.47 !!

106. యదా త్వాం వానరః కశ్చిద్విక్రమాద్వశమానయేత్ !
తదా త్వయా హి విజ్ఞేయం రక్షసాం భయమాగతం !! 3.48 !!
107. స హి మే సమయస్సౌమ్య ప్రాప్తోఽద్య తవ దర్శనాత్ !
స్వయంభూవిహితస్సత్యో న తస్యాస్తి వ్యతిక్రమః !! 3.49 !!
108. సీతానిమిత్తం రాజ్ఞస్తు రావణస్య దురాత్మనః !
రక్షసాం చైవ సర్వేషాం వినాశస్సముపాగతః !! 3.50 !!
109. తత్రప్రవిశ్య హరిశ్రేష్ఠ పురీం రావణపాలితామ్ !
విధత్స్వ సర్వకార్యాణి యాని యానీహ వాంఛసి !! 3.51 !!
110. ప్రవిశ్య శాపోపహతాం హరీశ్వర
శుభాం పురీం రాక్షసముఖ్యపాలితాం !
యద్యచ్ఛయా త్వం జనకాత్మజాం సతీం !
విమార్గ సర్వత్ర గతో యథాసుఖమ్ !!3.52!!
- !! ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే తృతీయస్కంధః !!
!! అథ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే చతుర్థస్కంధః!!
111. స నిర్జిత్య పురీం శ్రేష్ఠాం లంకాం తాం కామరూపిణీమ్ !
విక్రమేణ మహాతేజా హనూమాన్ కపిసత్తమః !
అద్వారేణ మహాబాహుః ప్రాకారమభిపుష్పవే !! 4.1 !!
112. ప్రవిశ్య నగరీం లంకాం కపిరాజహితంకరః !
చక్రేఽథ పాదం సవ్యం చ శత్రూణాం స తు మూర్ధని !!4.2!!
113. ప్రవిష్టః సత్త్వసంపన్నో నిశాయాం మారుతాత్మజః !
స మహాపథమాస్థాయ ముక్తాపుష్పవిరాజితమ్ !! 4.3 !!

114. తతస్తు తాం పురీం లంకాం రమ్యామభియయౌ కపిః !! 4.4!!
115. హసితోత్కృష్ట నినదైస్తూర్యఘోషపురస్సరైః !
వజ్రాంకుశనికాశైశ్చ వజ్రజాలవిభూషితైః !
గృహమేధైః పురీ రమ్యా బభాసే ద్యౌరివామ్బుధైః !! 4.5 !!
116. ప్రజబ్బాల తదా లంకా రక్షోగణగృహైశ్శుభైః !! 4.6 !!
117. సితాభ్రసదృశైశ్చిత్రైః పద్మస్వస్తికసంస్థితైః !
వర్ధమానగృహైశ్చాపి సర్వతః సువిభూషితా !! 4.7 !!
118. తాం చిత్రమాల్యాభరణాం కపిరాజహితంకరః !
రాఘవార్థే చరన్ శ్రీమాన్ దదర్శ చ ననంద చ !! 4.8 !!
119. భవనాద్భవనం గచ్ఛన్ దదర్శ పవనాత్మజః !
వివిధాకృతిరూపాణి భవనాని తతస్తతః !! 4.9 !!
120. శుశ్రావ మధురం గీతం త్రిస్థానస్వరభూషితమ్ !
స్త్రీణాం మదసమృద్ధానాం దివిచాప్పరసామివ !! 4.10 !!
121. శుశ్రావ కాంచీ నినదం నూపురాణాం చ నిస్వనమ్ !
సోపాననినదాంశ్చైవ భవనేషు మహాత్మనామ్ !
ఆస్ఫోటితనినదాంశ్చ క్షేలితాంశ్చ తతస్తతః !! 4.11 !!
122. శుశ్రావ జపతాం తత్ర మంత్రాన్ రక్షోగృహేషు వై !! 4.12 !!
123. స్వాధ్యాయనిరతాంశ్చైవ యాతుధానాన్ దదర్శ సః !
రావణస్తవ సంయుక్తాన్లర్జతో రాక్షసానపి !! 4.13 !!

124. రాజమార్గం సమావృత్య స్థితం రక్షో బలం మహత్ !
దదర్శ మధ్యమే గుల్మే రావణస్య చరాన్బహూన్ !! 4.14 !!
125. దీక్షితాన్ జటిలాన్ముణ్డాన్ గోజినామ్బుర వాససః !
దర్శముష్టిప్రహరణానగ్ని కుణ్డాయుధాన్స్తథా !! 4.15 !!
126. కూటముద్గరపాణీంశ్చ దణ్డాయుధధరానపి !
ఏకాక్షానేకకర్ణాంశ్చ అమ్బోదరపయోధరాన్ !! 4.16 !!
127. కరాలాన్బుగ్నవక్త్రాంశ్చ వికటాన్వామనాన్స్తథా !
ధన్వినః ఖడ్గినశ్చైవ శతఘ్నీ ముసలాయుధాన్ !! 4.17 !!
128. పరిఘోత్తమహస్తాంశ్చ విచిత్రకవచోజ్జ్వలాన్ !
నాతిస్థూలాన్నాతికృశాన్నాతిదీర్ఘాతిప్రాస్వకాన్ !! 4.18 !!
129. నాతిగౌరాన్నాతికృష్ణాన్నాతికుబ్జాన్న వామనాన్ !
విరూపాన్బహురూపాంశ్చ సురూపాంశ్చ సువర్చసః !
ధ్వజీన్ పతాకినశ్చైవ దదర్శ వివిధాయుధాన్ !! 4.19 !!
130. శక్తివృక్షాయుధాన్శ్చైవ పట్టిశాశనిధారిణః !! 4.20 !!
131. క్షేపణీ పాశహస్తాంశ్చ దదర్శ స మహాకపిః !
స్రగ్వీణస్త్రునులిప్తాంశ్చ వరాభరణభూషితాన్ !! 4.21 !!
132. నానావేషసమాయుక్తాన్ యథాస్వైరగతాన్ బహూన్ !
తీక్ష్ణశూలధరాన్శ్చైవ వజ్రీణశ్చ మహాబలాన్ !! 4.22 !!
133. శతసాహస్రమవ్యగ్రం ఆరక్షం మధ్యమం కపిః !
రక్షోధిపతినిర్దిష్టం దదర్శాన్తఃపురాగ్రతః !! 4.23 !!

134. స తదా తద్గుహం దృష్ట్వా మహాహాటకతోరణమ్ !
రాక్షసేన్ద్రస్య విఖ్యాతం అద్రిమూర్ధ్ని ప్రతిష్ఠితమ్ !! 4.24 !!
135. పుణ్డరీకావతంసాభిః పరిఘాభిరలంకృతం !
ప్రాకారావృతమత్యన్తం దదర్శ స మహాకపిః !! 4.25 !!
136. త్రివిష్టపనిభం దివ్యం దివ్యనాదవినాదితమ్ !
వాజిహేషితసంఘుష్టం నాదితం భూషణైస్తథా !! 4.26 !!
137. రథైర్యావైర్విమానైశ్చ తథా హయగజైశ్చుభైః !
వారణైశ్చ చతుర్దన్తైః శ్వేతాభ్రనిచయోపమైః !! 4.27 !!
138. భూషితం రుచిరద్వారం మత్తైశ్చ మృగపక్షిభిః !
రక్షితం సుమహావీర్యైః యాతుధానైః సహస్రశః !
రాక్షసాధిపతేర్గుప్తమావివేశ మహాకపిః !! 4.28 !!
139. సహేమజామ్బూనదచక్రవాలం
మహార్హముక్తామణిభూషితాన్తమ్ !
పరార్థ్యకాలాగరుచందనాక్తం
స రావణాన్తఃపురమావివేశ !! 4.29!!
- !! ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే చతుర్థః సర్గః!!
- !! అథ శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే పంచమః సర్గః !!
140. తతః స మధ్యంగతమంశుమన్తం
జ్యోత్స్నావితానం మహదుద్వమన్తమ్ !
దదర్శ ధీమాన్ దివి భానుమన్తం
గోష్ఠే వృషం మత్తమివ భ్రుమన్తమ్ !! 5.1 !!

141. లోకస్య సాపాని వినాశయన్తం
మహోదధిం చాపి సమేధయన్తమ్ !
భూతాని సర్వాణి విరాజయన్తం
దదర్శ శీతాంశుమధాభియాన్తమ్ !! 5.2 !!
142. యా భాతి లక్ష్మీర్భువి మందరస్థా
తథా ప్రదోషేషు చ సాగరస్థా !
తద్దైవ తోయేషు చ పుష్కరస్థా
రరాజ సా చారునిశాకరస్థా !! 5.3 !!
143. హంసో యథా రాజతపంజరస్థః
సింహో యథా మందరకందరస్థః !
వీరో యథా గర్వితకుంజరస్థః
చంద్రో విబ్రాజ తథామృరస్థః !! 5.4 !!
144. స్థితః కకుద్మానివ తీక్ష్ణశృంగో
మహాచలశ్చేత ఇవోచ్చశృంగః !
హస్తీవ జాంబూనదబద్ధశృంగో
రరాజ చంద్రః పరిపూర్ణశృంగః !! 5.5 !!
145. వినష్టశీతాంబుతుషారపంకో
మహాగ్రహగ్రాహవినష్టపంకః !
ప్రకాశలక్ష్మ్యాశ్రయనిర్మలాంకః
రరాజ చంద్రో భగవాన్ శశాంకః !! 5.6 !!

146. శిలాతలం ప్రాప్య యథా మృగేంద్రో
మహారణం ప్రాప్య యథా గజేంద్రః !
రాజ్యం సమాసాద్య యథా నరేంద్రః
తథా ప్రకాశో విరరాజ చంద్రః !! 5.7 !!
147. ప్రకాశచంద్రోదయనష్టదోషః
ప్రవృద్ధరక్షః పిశితాశదోషః !
రామాభిరామేరితచిత్తదోషః
స్వర్గప్రకాశో భగవాన్ప్రదోషః !! 5.8 !!
148. తన్త్రీస్వనాః కర్ణసుఖాః ప్రవృత్తాః
స్వపన్తి నార్యః పతిభిః సువృత్తాః !
నక్తంచరాశ్చాపి తథా ప్రవృత్తాః
విహర్తుమత్యద్భుతరౌద్రవృత్తాః !! 5.9 !!
149. మత్తప్రమత్తాని సమాకులాని
రథాశ్వభద్రాసనసంకులాని !
వీరశ్రియా చాపి సమాకులాని
దదర్శ ధీమాన్ స కపిః కులాని !! 5.10 !!
150. పరస్పరం చాధికమాక్షిపంతి
భుజాంశ్చ పీనానధి నిక్షిపంతి !
మత్తప్రలాపానధికం క్షిపన్తి
మత్తాని చాన్యోన్యమధిక్షిపన్తి !! 5.11 !!

151. రక్షాంసి వక్షాంసి చ విక్షిపన్తి
 గాత్రాణి కాన్తాసు చ విక్షిపన్తి !
 రూపాణి చిత్రాణి చ విక్షిపన్తి
 దృఢాని చాపాని చ విక్షిపన్తి !! 5.12 !!
152. దదర్శ కాన్తాశ్చ సమాలభన్త్య
 స్తథా పరాస్తత్ర పునః స్వపన్త్యః !
 సురూపవక్త్రాశ్చ తథా హసన్త్యః
 క్రుద్ధాః పరాశ్చాపి వినిశ్చ్యసన్త్యః !! 5.13 !!
153. మహాగజైశ్చాపి తథా నదద్భిః
 సుపూజితైశ్చాపి తథా సుసద్భిః !
 రరాజ వీరైశ్చ వినిశ్చ్యసద్భిః
 హ్రదో భుజంగైరివ నిశ్చ్యసద్భిః !! 5.14 !!
154. బుద్ధిప్రధానాన్ రుచిరాభిధానాన్
 సంశ్రద్ధధానాన్ జగతః ప్రధానాన్ !
 నానావిధానాన్ రుచిరాభిధానాన్
 దదర్శ తస్యాం పురి యాతుధానాన్ !! 5.15!!
155. ననంద దృష్ట్వా స చ తాన్ సురూపాన్
 నానాగుణానాత్మగుణాసురూపాన్ !
 విద్యోతమానాస్య తదాసురూపాన్
 దదర్శ కాంశ్చిచ్ఛ పునర్విరూపాన్ !! 5.16 !!

156. తతో వరార్థాః సువిశుద్ధభావాః
 తేషాం స్త్రియస్తత్ర మహాసుభావాః !
 ప్రియేషు పానేషు చ సక్తభావా
 దదర్శ తారా ఇవ సుప్రభావాః !! 5.17 !!
157. శ్రియా జ్వలన్తీస్తపయోపగూఢా
 నిశీధకాలే రమణోపగూఢాః !
 దదర్శ కాశ్చిత్ప్రమదోపగూఢా
 యథా విహంగాః కుసుమోపగూఢాః !!5.18 !!
158. అన్యః పునర్లర్మ్యతలోపవిష్టాః
 తత్ర ప్రియాంకేషు సుఖోపవిష్టాః !
 భర్తుః ప్రియా ధర్మపరానివిష్టా
 దదర్శ ధీమాన్మదనాభివిష్టాః !! 5.19 !!
159. అప్రావృతాః కాంచనరాజివర్ణాః
 కాశ్చిత్పరాధ్యాస్తపనీయవర్ణాః !
 పునశ్చ కాశ్చిచ్ఛలక్ష్మవర్ణాః
 కాన్తప్రహీణా రుచిరాంగవర్ణాః !! 5.20 !!
160. తతః ప్రియాన్వాప్య మనోభిరామాన్
 సుప్రీతియుక్తాః ప్రసమీక్ష్యరామాః !
 గృహేషు హృష్టాః పరమాభిరామాః
 హరిప్రవీరః స దదర్శ రామాః !! 5.21 !!
161. చంద్రప్రకాశాశ్చ హి వక్త్రమాలా
 వక్త్రాక్షిపక్ష్యాశ్చ సునేత్రమాలాః !

విభూషాణానాం చ దదర్శ మాలాః
శతప్రదానామివ చారుమాలాః !! 5.22 !!

162. న త్వేవ సీతాం పరమాభిజాతాం
పథి స్థితే రాజకులే ప్రజాతామ్ !
లతాం ప్రపుల్లామివ సాధుజాతాం
దదర్శ తన్వీం మనసాఽభిజాతామ్ !!5.23!!

163. సనాతనే వర్తూని సన్నివిష్టాం
రామేక్షణాంతాం మదనాభివిష్టామ్ !
భర్తుర్మనః శ్రీమదనుప్రవిష్టాం
స్త్రీభ్యో వరాభ్యశ్చ సదా విశిష్టామ్ !! 5.24 !!

164. ఉష్ణార్దితాం సానుస్పృతాప్రకణ్ఠీం
పురా వరార్హోత్తమనిస్కుకణ్ఠీమ్ !
సుజాతపక్ష్యామభిరక్తకంఠీం
వనేప్రస్పృతామివ నీలకంఠీమ్ !! 5.25 !!

165. అవ్యక్తరేఖామివ చంద్రలేఖాం
పాంసుప్రదిగ్ధామివ హేమరేఖామ్ !
క్షతప్రరూఢామివ బాణరేఖాం
వాయుప్రభిన్నామివ మేఘరేఖామ్ !!5.26 !!

166. సీతామపశ్యన్మనుజేశ్వరస్య
రామస్య పత్నీం వదతాం వరస్య !
బభూవ దుఃఖాభిహతశ్చిరస్య
ప్లవంగమో మంద ఇవాచిరస్య !! 5.27 !!

!!ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే పంచమస్కంధః!!

!! అథ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే షష్ఠః స్కంధః !!

167. స నికామం విమానేషు విషణ్ణః కామరూపధృక్ !
విచచార పునర్లంకాం లాఘవేన సమన్వితః !! 6.1 !!

168. ఆససాదాథ లక్ష్మీవాన్రాక్షసేన్ద్రనివేశనమ్ !
ప్రాకారేణార్కవర్ణేన భాస్వరేణాభిసంవృతమ్ !! 6.2 !!

169. రక్షితం రాక్షసైర్హోరైః సింహైరివ మహద్వనమ్ !
సమీక్షమాణో భవనం చకాశే కపి కుంజరః !! 6.3 !!

170. రూప్య కోప హితైశ్చిత్రైః తోరణైర్హేమభూషితైః !
విచిత్రాభిశ్చ కక్ష్యాభిర్ద్వారైశ్చ రుచిరైర్వృతమ్ !! 6.4 !!

171. గజాస్థితైర్మహా మాత్రైః శూరైశ్చ విగతశ్రవైః !
ఉపస్థితమసంహార్యైః హయైః స్యన్దనయాయిభిః !! 6.5 !!

172. సింహవ్యాఘ్రతనుత్రాణైర్దాన్తకాశ్చనరాజతైః !
ఘోషవద్భిర్విచిత్రైశ్చ సదా విచరితం రథైః !! 6.6 !!

173. బహురత్నసమాకీర్ణం పరార్థ్యాసనభాజనమ్ !
మహారథసమావాసం మహారథమహాస్వనమ్ !! 6.7 !!

174. దృశ్యైశ్చ పరమోదారైస్తైస్తైశ్చ మృగపక్షిభిః !
వివిధైర్బహుసాహస్రైః పరిపూర్ణం సమన్తతః !! 6.8 !!

175. వినీతైరస్తపాలైశ్చ రక్షోభిశ్చ సురక్షితమ్ !
ముఖ్యాభిశ్చ వరస్త్రీభిః పరిపూర్ణం సమన్తతః !! 6.9 !!

176. ముదితప్రమదారత్నం రాక్షసేంద్రనివేశనమ్ !
వరాభరణసంప్రోదైః సముద్రస్వననిస్వనమ్ !! 6.10 !!
177. తద్రాజగుణసమ్పన్నం ముఖ్యైశ్చాగరుచందనైః !
మహాజనైః సమాకీర్ణం సింహైరివ మహద్వనం !! 6.11 !!
178. భేరీమృదంగాభిరుతం శంఖఘోషనినాదితమ్ !
నిత్యార్చితం పర్వహుతం పూజితం రాక్షసైః సదా !! 6.12 !!
179. సముద్రమివ గమ్భీరం సముద్రమివ నిస్వనమ్ !
మహాత్మానో మహద్వేశ్మ మహారత్నపరిచ్ఛదమ్ !
మహారత్నసమాకీర్ణం దదర్శ స మహాకపిః !! 6.13 !!
180. విరాజమానం వపుషా గజాశ్వరథసంకులమ్ !
లంకాభరణమిత్యేవ సోఽమన్యత మహాకపిః !! 6.14 !!
181. చచార హనుమాంస్తత్ర రావణస్య సమీపతః !! 6.15 !!
182. గృహాద్గృహం రాక్షసానాముద్యానాని చ వానరః !
వీక్షమాణో హ్యసంత్రస్తః ప్రాసాదాంశ్చ చచార సః !! 6.16 !!
183. అవస్తుత్య మహావేగః ప్రహస్తస్య నివేశనమ్ !
తతోఽన్యత్పుష్టవే వేశ్మ మహాపార్శ్వస్య వీర్యవాన్ !! 6.17 !!
184. అథ మేఘప్రతీకాశం కుమ్భకర్ణనివేశనమ్ !
విభీషణస్య చ తదా పుష్టవే స మహాకపిః !! 6.18 !!
185. మహోదరస్య చ గృహం విరూపాక్షస్య చైవ హి !
విద్యుజ్జిహ్వస్య భవనం విద్యున్మాలేస్తథైవ చ !

- వజ్రదంష్ట్రస్య చ తథా పుష్టవే స మహాకపిః !! 6.19 !!
186. శుకస్య చ మహాతేజాః సారణస్య చ ధీమతః !
తథా చేంద్రజితో వేశ్మ జగామ హరి యూథపః !! 6.20 !!
187. జమ్బుమాలేః సుమాలేశ్చ జగామ హరిసత్తమః !
రశ్మికేతోశ్చ భవనం సూర్యశత్రోస్తథైవ చ !! 6.21 !!
188. వజ్రకాయస్య చ తథా పుష్టవే స మహాకపిః !
ధూమ్రాక్షస్య చ సమ్పాతేర్భవనం మారుతాత్మజః !! 6.22 !!
189. విద్యుద్రూపస్య భీమస్య ఘనస్య విఘనస్య చ !! 6.23 !!
190. శుకనాసస్య వక్రస్య శతస్య వికటస్య చ !
బ్రహ్మకర్ణస్య దంష్ట్రస్య రోమశస్య చ రక్షసః !! 6.24 !!
191. యుద్ధోన్మత్తస్య మత్తస్య ధ్వజగ్రీవస్య నాదినః !
విద్యుజ్జిహ్వేంద్రజిహ్వేనాం తథా హస్తీముఖస్య చ !! 6.25 !!
192. కరాళస్య పిశాచస్య శోణితాక్షస్య చైవ హి !
క్రమమాణః క్రమేణైవ హనూమాన్మారుతాత్మజః !! 6.26 !!
193. తేషు తేషు మహార్హేషు భవనేషు మహాయశాః !
తేషామృద్ధిమతామృద్ధిం దదర్శ స మహాకపిః !! 6.27 !!
194. సర్వేషాం సమతిక్రమ్య భవనాని సమస్తతః !
అససాదాథ లక్ష్మీవాన్ రాక్షసేంద్రనివేశనమ్ !! 6.28 !!
195. రావణస్యోపశాయిన్యో దదర్శ హరిసత్తమః !
విచరన్ హరిశార్దూలో రాక్షసీర్వికృతేక్షణాః !

శూలముద్గరహస్తాశ్చ శక్తితోమరధారిణీః !! 6.29 !!

196. దదర్శ వివిధాన్సుల్కాన్ తస్య రక్షః పతేర్భహే !
రాక్షసాంశ్చ మహాకాయాన్నానాప్రహరణోద్యతాన్ !! 6.30 !!
197. రక్తాన్ శ్వేతాన్ సితాంశ్చైవ హరింశ్చాపి మహాజవాన్ !
కులీనాన్ రూపసమ్పన్నాన్ గజాన్పరగజారుజాన్ !! 6.31 !!
198. నిష్ఠితాన్ గజశిక్షాయామైరావతసమాన్యధి !
నిహస్తాన్ పర సైన్యానాం గృహే తస్మిన్ దదర్శ సః !! 6.32 !!
199. క్షరతశ్చ యథా మేఘాన్ ప్రవతశ్చ యథా గిరీన్ !
మేఘస్తనితనిర్ఘోషాన్ దుర్ధర్షాన్ సమరే పరైః !! 6.33 !!
200. సహస్రం వాహినీస్తత్ర జామ్బూనద పరిష్కృతాః !
హేమజాలపరిచ్ఛన్నాస్తరుణాదిత్యసన్నిభాః !! 6.34 !!
201. దదర్శ రాక్షసేంద్రస్య రావణస్య నివేశనే !! 6.35 !!
202. శిబికా వివిధాకారాః స కపిర్కారుతాత్మజః !
లతాగృహాణి చిత్రాణి చిత్రశాలా గృహాణి చ !! 6.36 !!
203. క్రీడాగృహాణి చాన్యాని దారుపర్వతకానపి !
కామస్య గృహకం రమ్యం దివా గృహకమేవ చ !
దదర్శ రాక్షసేంద్రస్య రావణస్య నివేశనే !! 6.37 !!
204. స మందరగిరిప్రఖ్యం మయూరస్థానసంకులమ్ !
ధ్వజయష్టిభిరాకీర్ణం దదర్శ భవనోత్తమమ్ !! 6.38 !!

205. అనేకరత్నసంకీర్ణం నిధిజాలం సమస్తతః !
ధీరనిష్ఠితకర్మాన్తం గృహం భూతపతేరివ !! 6.39 !!
206. అర్చిర్భిశ్చాపి రత్నానాం తేజసా రావణస్య చ !
విరరాజాథ తద్వేశ్మ రశ్మిమానివ రశ్మిభిః !! 6.40 !!
207. జామ్బూనదమయాన్వేవ శయనాన్యాసనాని చ !
భాజనాని చ ముఖ్యాని దదర్శ హరియూథపః !! 6.41 !!
208. మధ్వాసవకృత క్షేదం మణిభాజనసంకులమ్ !
మనోరమమసంబాధం కుబేరభవనం యథా !
నూపురాణాం చ ఘోషేణ కాంచీనాం నినదేన చ !! 6.42 !!
209. మృదంగతలఘోషైశ్చ ఘోషవద్భిర్వినాదితమ్ !
ప్రాసాదసంఘాతయుతం స్త్రీరత్నశతసంకులమ్ !! 6.43 !!
210. సువ్యాధకక్ష్యం హనూమాన్ ప్రవివేశ మహాగృహమ్ !!6.44!!
!!ఇత్యారే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే షష్ఠః సర్గః!!
!! అథ శ్రీ వాల్మీకీయే రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే సప్తమః సర్గః!!
211. స వేశ్మజాలం బలవాన్ దదర్శ
వ్యాసక్తవైడూర్యసువర్ణజాలమ్ !
యథా మహాత్పావృషి మేఘజాలం
విద్యుత్పినద్దం స విహంగజాలమ్ !! 7.1 !!

212. నివేశనానాం వివిధాశ్చ శాలాః
 ప్రధానశంఖాయుధచాపశాలాః !
 మనోహరాశ్చాపి పునర్విశాలా
 దదర్శ వేశ్మాద్రిషు చంద్రశాలాః !! 7.2 !!
213. గృహాణి నానావసురాజితాని
 దేవాసురైశ్చాపి సుపూజితాని !
 సర్వైశ్చ దోషైః పరివర్జితాని
 కపిర్దదర్శ స్వబలార్జితాని !! 7.3 !!
214. తాని ప్రయత్నాభిసమాహితాని
 మయేన సాక్షాదీవ నిర్మితాని !
 మహీతలే సర్వగుణోత్తరాణి
 దదర్శ లంకాధిపతేర్భహాణి !! 7.4 !!
215. తతో దదర్శోచ్చితమేఘరూపం
 మనోహరం కాంచనచారురూపమ్ !
 రక్షోఽధిపస్యాత్మబలానురూపం
 గృహోత్తమం హ్యప్రతిరూపరూపమ్ !! 7.5!!
216. మహీతలే స్వర్గమివ ప్రకీర్ణం
 శ్రియా జ్వలంతం బహురత్నకీర్ణమ్ !
 నానాతరూణాం కుసుమావకీర్ణం
 గిరేరివాగ్రం రజసావకీర్ణమ్ !! 7.6 !!
217. నారీప్రవేశైరివ దీప్యమానం
 తటిద్భిరమౌద్భదవదర్శ్యమానమ్ !

- హంసప్రవేశైరివ వాహ్యమానం
 శ్రియా యుతం ఖే సుకృతాం విమానమ్!!7.7!!
218. యథా నగాగ్రం బహుధాతుచిత్రం
 యథా నభశ్చ గ్రహచంద్రచిత్రమ్ !
 దదర్శ యుక్తీకృతమేఘచిత్రం
 విమానరత్నం బహురత్నచిత్రమ్ !! 7.8 !!
219. మహీకృతా పర్వతరాజిపూర్ణా
 శైలాః కృతా వృక్షవితానపూర్ణాః !
 వృక్షాః కృతాః పుష్పవితానపూర్ణాః
 పుష్పం కృతం కేసరపత్రపూర్ణమ్ !! 7.9 !!
220. కృతాని వేశ్మాని చ పాణ్డురాణి
 తథా సుపుష్పాణ్యపి పుష్కరాణి !
 పునశ్చ పద్మాని సకేసరాణి
 ధన్యాని చిత్రాణి తథా వనాని !! 7.10 !!
221. పుష్పాహ్వయం నామ విరాజమానం
 రత్నప్రభాభిశ్చ వివర్ణమానమ్ !
 వేశ్మోత్తమానామపి చోచ్చమానం
 మహాకపిస్తత్ర మహావిమానమ్ !! 7.11 !!
222. కృతాశ్చ వైడూర్యమయా విహంగా
 రూప్యప్రవాళైశ్చ తథా విహంగాః !
 చిత్రాశ్చ నానా వసుభిర్భుజంగా
 జాత్యానురూపాస్తురగాః శుభాంగాః !!7.12!!

223. ప్రవాలజామ్బూనదపుష్పపక్షాః
 సలీలమావర్జితజిహ్వాపక్షాః !
 కామస్య సాక్షాదివ భాంతి పక్షాః
 కృతా విహంగాస్సుముఖాః సుపక్షాః !!7.13!!
224. నియుజ్యమానాస్తు గజాస్సుహస్తాః
 సకేసరాశ్చోత్పలపత్రహస్తాః !
 బభూవ దేవీ చ కృతా సుహస్తా
 అక్షీస్తథా పద్మిని పద్మహస్తా !! 7.14 !!
225. ఇతీవ తద్గుహమభిగమ్యశోభనం
 సవిస్మయో నగమివ చారుశోభనమ్ !
 పునశ్చ తత్పరమసుగంధిసుందరం
 హిమాత్యయే నగమివ చారుకందరమ్!!7.15!!
226. తతస్య తాం కపిరభిపత్యపూజితాం
 చరన్పురీం దశముఖబాహుపాలితామ్ !
 అదృశ్య తాం జనకసుతాం సుపూజితాం
 సుదుఃఖితః పతి గుణవేగనిర్జితామ్ !! 7.16!!
227. తతస్తదా బహువిధభావితాత్మనః
 కృతాత్మనో జనకసుతాం సువర్తనః !
 అపశ్యతోఽభవదతిదుఃఖితం మనః
 సుచక్షుషః ప్రవచరతో మహాత్మనః !!7.17!!
- !!ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే సప్తమస్కంధః!!